

EXTINCTION REBELLION

Waarom wij wetenschappers een snelweg blokkeren? Het is een gerechtvaardigd antwoord op het geweld van klimaatverandering

Klaas Landsman is hoogle-
raar Mathemati-
sche Fysica aan
de Radboud
Universiteit in
Nijmegen.

Thea Hilhorst
is hoogleraar
Humanitaire
Studies aan de
Erasmus
Universiteit in
Rotterdam.

**Hoogleraren Thea Hilhorst en Klaas Landsman – beiden in 2022 ontvan-
ger van de hoogste wetenschappe-
lijke onderscheiding van Neder-
land, de Spinozapremie – hielden
een toespraak tijdens de bezetting
van de A12 door Extinction Rebel-
lion. Waarom deden zij als weten-
schappers mee aan deze actie?**

Er was afgelopen zaterdag geen
misverstand mogelijk. De poli-
tie riep betogers op de A12 al
direct bij aanvang door mega-
foons toe dat de demonstratie
verboden was en dat wie bleef,
het risico liep om te worden gearres-
teerd. De waterkanonnen stonden al te
spuiten. De demonstratie vond inder-
daad zonder vergunning plaats en het
blokkeren van een snelweg druist in te-
gen de wet. Toch vonden en vinden wij de
actie wel degelijk legitiem.

De gevolgen van klimaatverandering
zijn over de hele wereld al voelbaar. Rijke
landen stoten de meeste broeikasgassen
uit. Arme landen, en daarin weer de aller-
armste en kwetsbaarste mensen, dragen
de meeste gevolgen. Mensen met tot op
de draad versleten kleren die nauwelijks
vlees eten en zelf geen auto hebben, laat
staan ooit een vliegtuig hebben geno-
men. Zij betalen de hoogste prijs voor
klimaatverandering. Zij betalen met hun

**Klimaatactivisten tijdens de blokka-
de van de A12.** Foto Joris van Gennip

gezondheid, hun woonplek, hun veilig-
heid, en steeds vaker met hun leven.
Hittegolven in India bereiken tempe-
raturen boven de 45 graden. Mensen met
een kwetsbare gezondheid in een hete
sloppenwijk en een huis met golfplaten
dak overleven dit niet. De herder in Kenia
die door droogte zijn geiten verliest, is
alles kwijt: geld voor nieuwe geiten is er
niet. Vorige zomer overstroomde in Paki-
stan 8.000 kilometer aan wegen, daarbij
gingen 105 bruggen kapot. Voordat die
gereguleerd zijn is er alweer een volgen-
de overstroming. Zo komt ook dit land
als geheel in een neerwaartse spiraal. Wij
hebben een ereschuld aan kwetsbare
mensen in arme landen.

LEZERSREACTIES

- **Rokende longarts**
Een klimaatwetenschapper die zich
niet activistisch opstelt is als een ro-
kende longarts. Het signaal is: 'Het zal
zo'n vaart wel niet lopen'.
Sibylla Bos, Deventer
- **Klimaatzoeker**
Helaas houdt het kabinet nog geen
rekening met een volgende stroom

vluchtelingen die de komende jaren
zal ontstaan door opwarming van het
klimaat: de zogenaamde klimaatzoek-
ers. Dit zijn mensen die vertrekken
uit onleefbaar heet gebied op zoek
naar landen met koelere temperatu-
ren.
Ik noteer 'klimaatzoeker' alvast als
woord van het jaar 2030.
Leonie Asselbergs, Houten

Een basisprincipe van beschaving is
dat je verantwoordelijkheid neemt voor
de schade die je een ander toebrengt. De
vervuiler betaalt. Rijke landen moeten
arme landen compenseren. Maar dat ge-
beurt niet. Er zijn nog geen concrete af-
spraken over compensatie. De 100 mil-
jard dollar per jaar die de rijke landen
hebben toegezegd voor klimaatadapta-
tie wordt voorsnog niet geleverd. Wat
wel wordt betaald, vloeit deels terug naar
westerse bedrijven die aan klimaatadap-
tatie verdienen.
Zelfs de acute humanitaire hulp om de
ergste gevolgen te dempen schiet tekort.
Vorige week mislukte een VN-top over de
droogte in de Sahel, waar rijke landen
nog geen miljard opbrachten van de
5 miljard die nodig is. Een schril contrast
met de 30 miljard die alleen al in Neder-
land jaarlijks aan belastingvoordelen en
subsidies naar de fossiele industrie gaat.
De secretaris-generaal van de VN, Anto-
nio Guterres, stelt klimaatverandering
gelijk aan ecocide. Hij zei vorig jaar op
Twitter: 'Klimaatactivisten worden soms
als gevaarlijke radicalen gezien. Maar de
echte gevaarlijke radicalen zijn de lan-
den die de productie van fossiele energie
opschroeven'. De bezetting van de A12
was gericht tegen fossiele subsidies.

**Extinction Rebellion staat voor ge-
weldloze burgerlijke ongehoorzaam-
heid in de traditie van Mahatma Gandhi,
Martin Luther King en Bertrand Russell.**
Een geweldloze blokkade van een snel-
weg, met een eis die in overeenstemming
is met oproepen van de VN, is voor ons
een gerechtvaardigd antwoord op het
geweld van klimaatverandering, uitgeoef-
end op weerloze mensen, dieren en eco-
systemen. De politiek treuzelt, laat zich
belobbyen en hoopt op innovatie. Maar
daar is helemaal geen tijd voor.
Luister naar de wetenschap, luister
naar het VN-klimaatpanel IPCC. Steeds
meer wetenschappers sluiten zich aan
bij Scientist Rebellion. Ook wij zijn er vol-
gende keer weer bij.

Playlists zijn funest voor de creativiteit

De muzikant die vroeger
promotie wilde maken voor
zijn/haar muziek kon
mailings sturen, telefone-
ren of misschien langsgaan bij de
(radio)studio. Nu kan hij/zij alleen nog
hopen op een 'pitch' twee weken voor
release bij de streamingdienst. Hierbij
luisteren onbekende en onbereikbare
playlist editors voor Spotify, Deezer of
Apple Music misschien naar je muziek,
maar feedback is er nooit.
Playlists zijn thematisch dan wel al-
goritmisch vormgegeven, ook editors
houden zich daarbij aan die thema's. Zo
is er grote behoefte aan achtergrond-
muziek: lounge-, lofi-, relax-, yoga of me-
ditatieplaylists zijn er dan ook in ruime
mate. Men klikt en luistert zonder nog
te horen. Wie er speelt? Geen idee. Geen
wonder dus dat een playlistbedrijf uit
Nederland miljoenen euro's omzet
heeft, terwijl de muzikanten een tiende
van één eurocent per stream verdienen.

**Veel muzikanten hebben daarom
de vlucht** naar voren gekozen met een
aangepast repertoire. Muzikanten con-
formeren hun muziek aan deze manier
van muziek beluisteren, omdat anders
de airplay en daarmee de inkomsten op
voorhand mislukt zijn. Er wordt een
product gemaakt, in plaats van een mu-
ziekstuk. En daarmee wordt de muzika-
le creativiteit plat en uitdrukingsloos.
Marc Lezwijn, Zoetermeer

JOS COLLIGNON

